

Exotische rivierkreeften

Stand van zaken, problematiek en mogelijk oplossingen

NEC-É

natuur BALANS limes DIVERGENS

Radboud Universiteit

Pim Lemmers
28 maart 2025, Arnhem

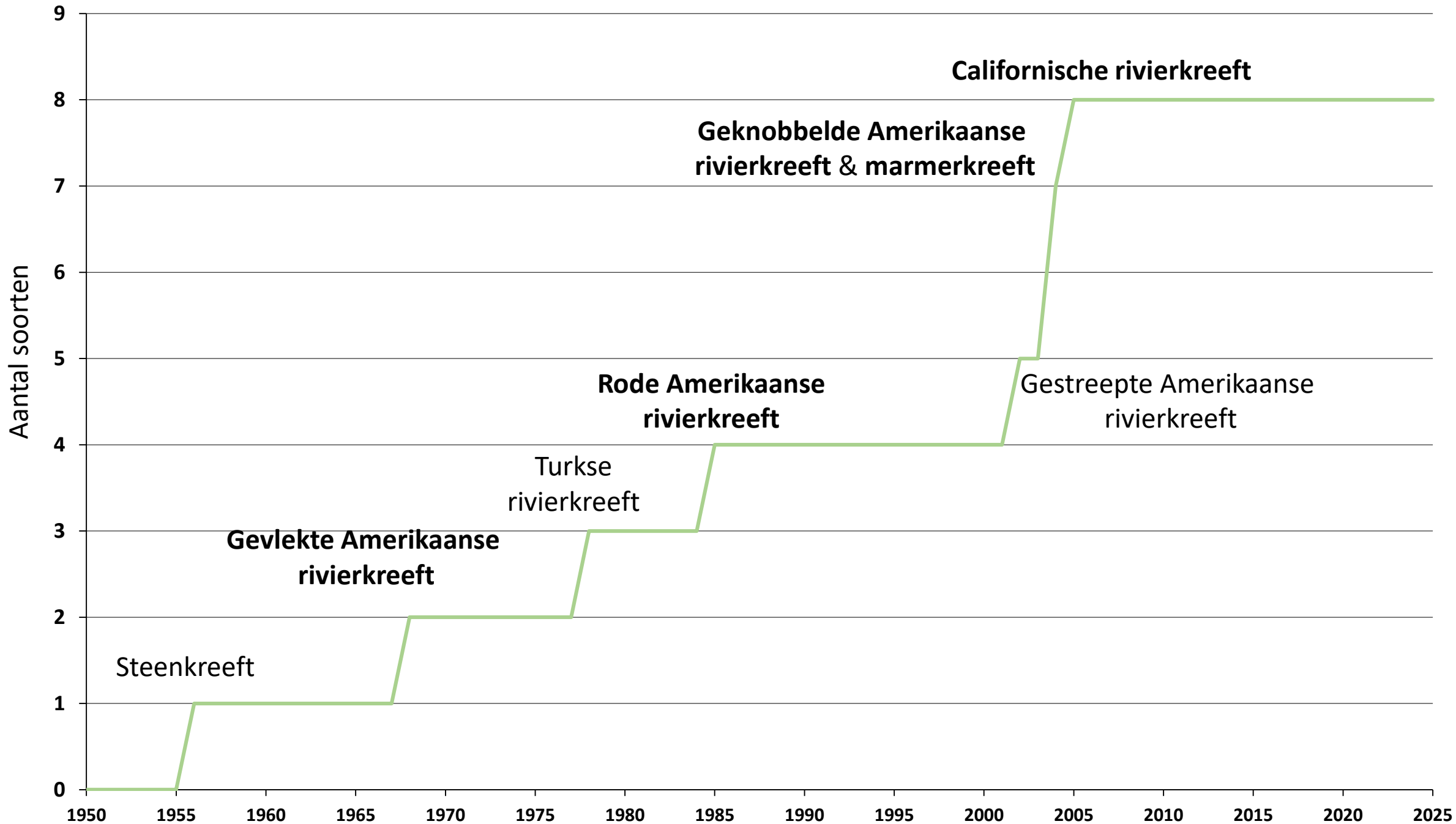
Stand van zaken

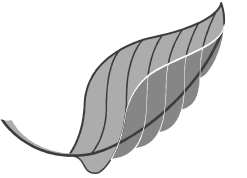
- Eén inheemse rivierkreeft
  - Sterk afgenomen

Foto: Paul van Hoof

- Eerste waarneming uitheemse soort 1956
- Sindsdien acht uitheemse soorten in Nederland gevestigd
  - Zonder uitzondering in Nederlandse natuur via aquarium-handel, consumptiehandel, vislokaas of opzettelijk uitgezet
  - Calicotkreeft wordt waarschijnlijk nieuwkomer

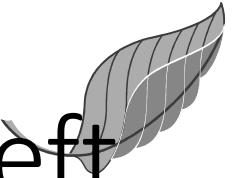

EU-Exotenverordening 1143/2014

- 6 soorten op Unielijst, 7^e is onderweg
- Europees verbod op bezit, handel, kweek, transport en import
- Lidstaten verplicht om soorten aan te pakken
  - Beleid LVVN via “Masterplan uitroeiing en beheer van Unielijstsoorten”
    - Beroepsvisserij
    - Is geen goed onderbouwde aanpak
- Waterschappen zoeken naar handelingsperspectieven voor **duurzame** beheersing en bestrijding

Video gravende rode Amerikaanse rivierkreeft

Video: Theo Aarntzen

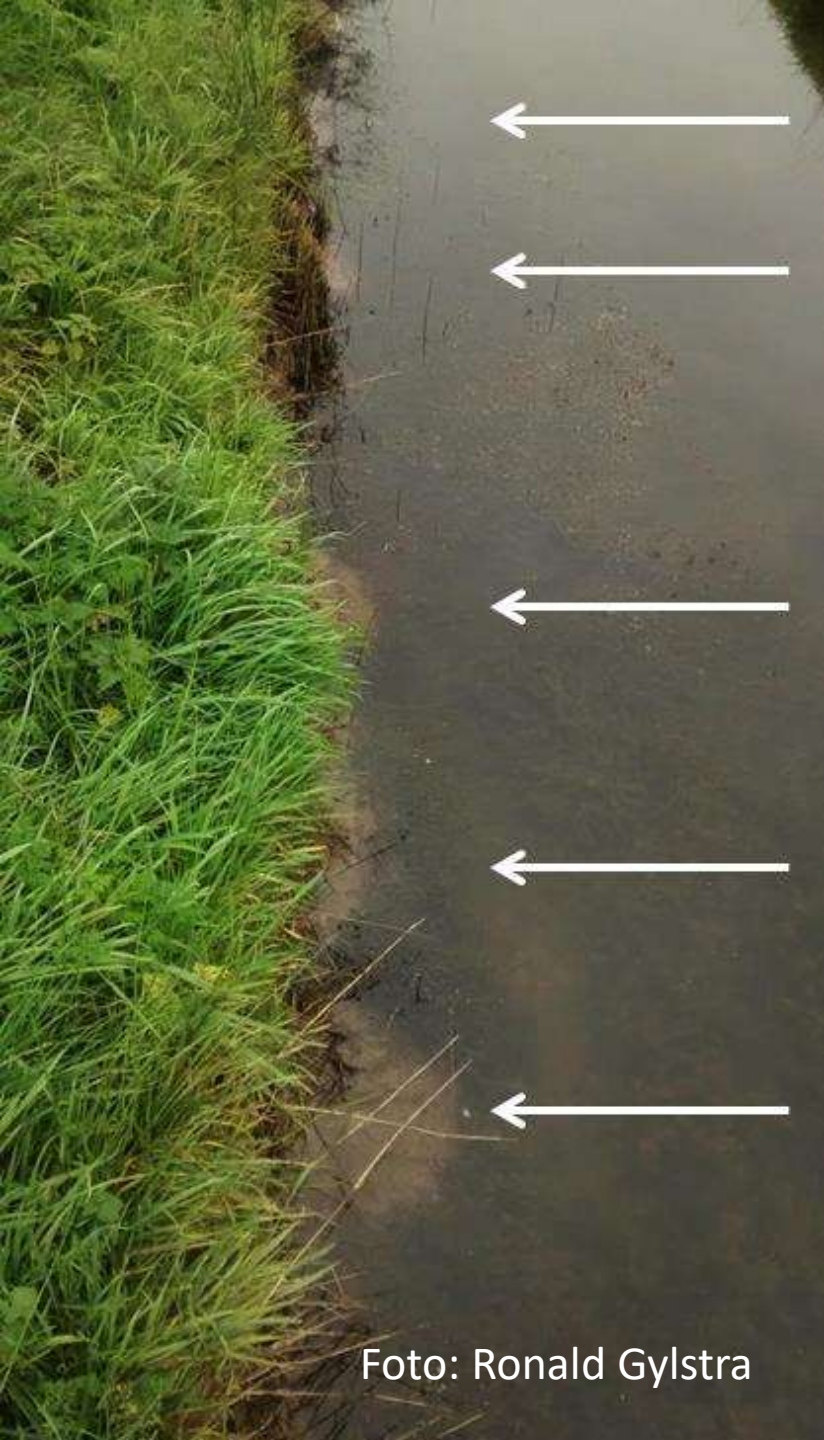
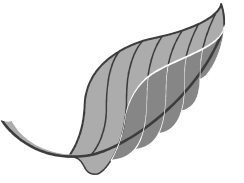

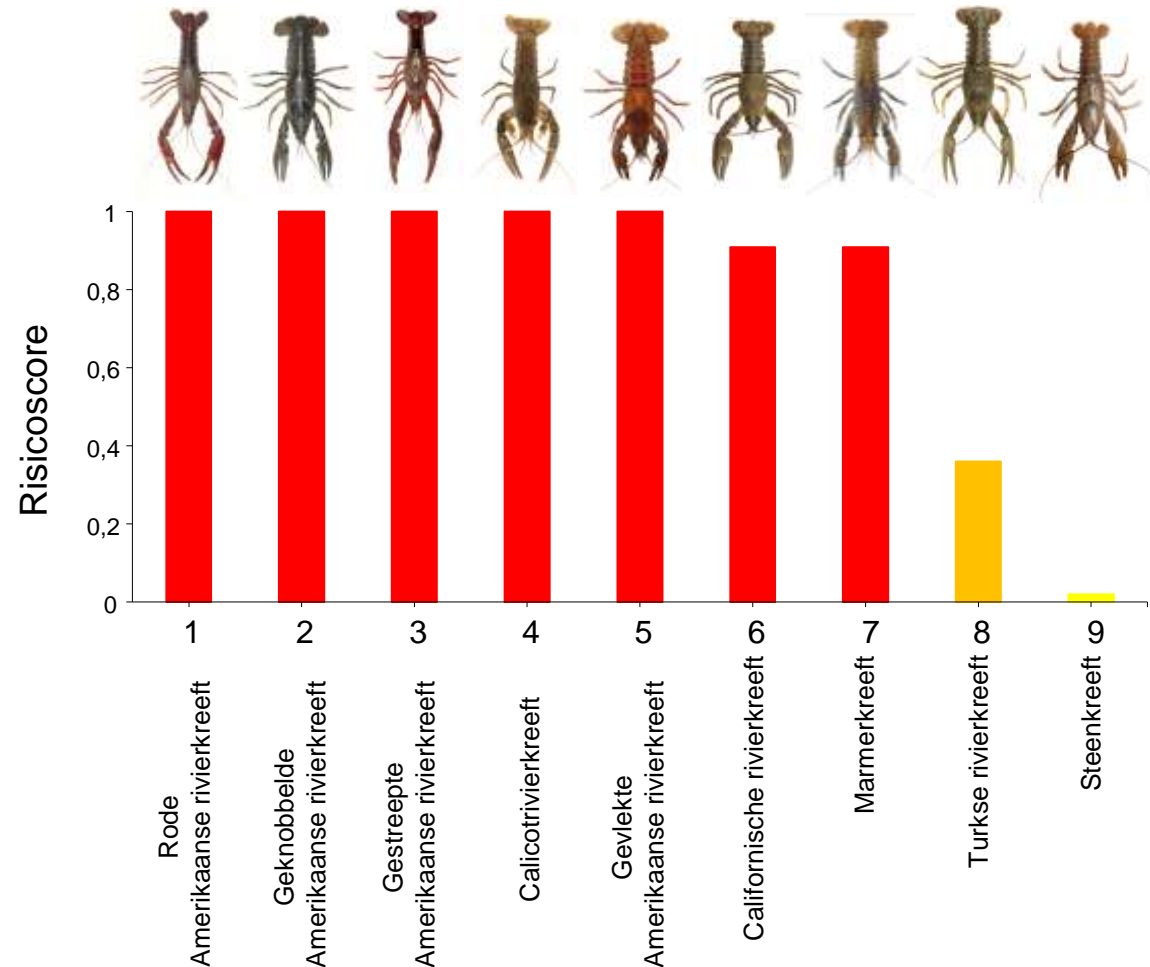
Foto: Ronald Gylstra

MES DIVERGENS BV

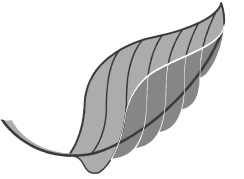
adviesbureau voor natuur & landschap

Problematiek

- Ecologisch
  - Ecosysteembouwers
  - Verminderen waterkwaliteit en (nutriënten- en zuurstofhuishouding)
  - Achteruitgang biodiversiteit (m)
- KRW-doelstellingen (fysisch-chemisch)
- Natura 2000-doelstellingen
- Waterveiligheid
- Problematiek blijft toenemen

Problematiek

- Omvang is enorm
- Met name in laagveen, rivierengebied en zandgronden
- Voorbeeld: Molenpolder

Foto: Paul van Hoof

Molenpolder

Circa 50 ha water

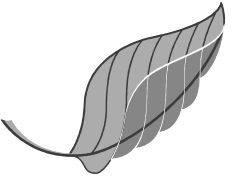
Waterplanten verdwenen,
ook vissen en macrofauna

Intensief afgevangen:

8.000 kg in 2021

15.000 kg in 2022

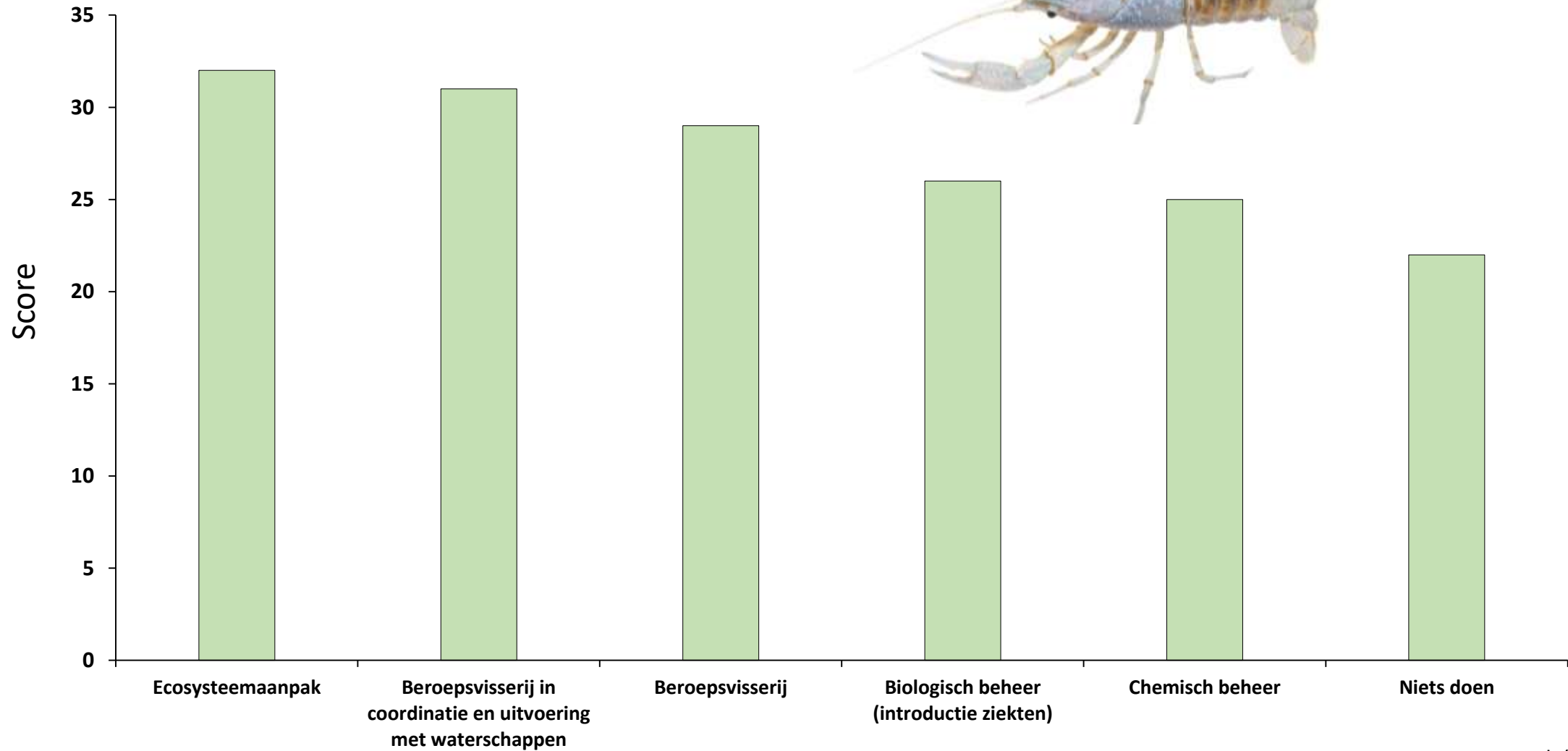
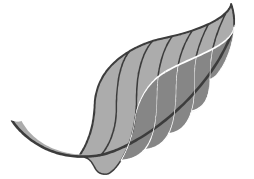
Herstel trad op, dus het kan

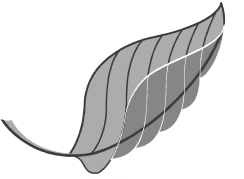
Mogelijke oplossingen

Methode	Specificiteit	Eliminatie succesvol
Visserij (afkreeften)	aspecifiek	Nee , waarschijnlijk wel populaties beheersbaar in combinatie
Fysieke waterbarrières	aspecifiek	Nee , voor sommige soorten beheersbaar
Chemische bestrijding	aspecifiek	Ja
Feromonen	soortspecifiek	Nee
Biologische bestrijding (dieren)	aspecifiek	Nee , waarschijnlijk wel populaties beheersbaar
Biologische bestrijding (introductie ziekten)	aspecifiek	Nee
Ecosysteemaanpak	aspecifiek	Nee , waarschijnlijk wel populaties beheersbaar

Mogelijke oplossingen

Mogelijke oplossingen

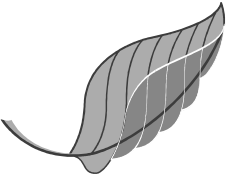

Meest kansrijke handelingsperspectief lijkt een combi:

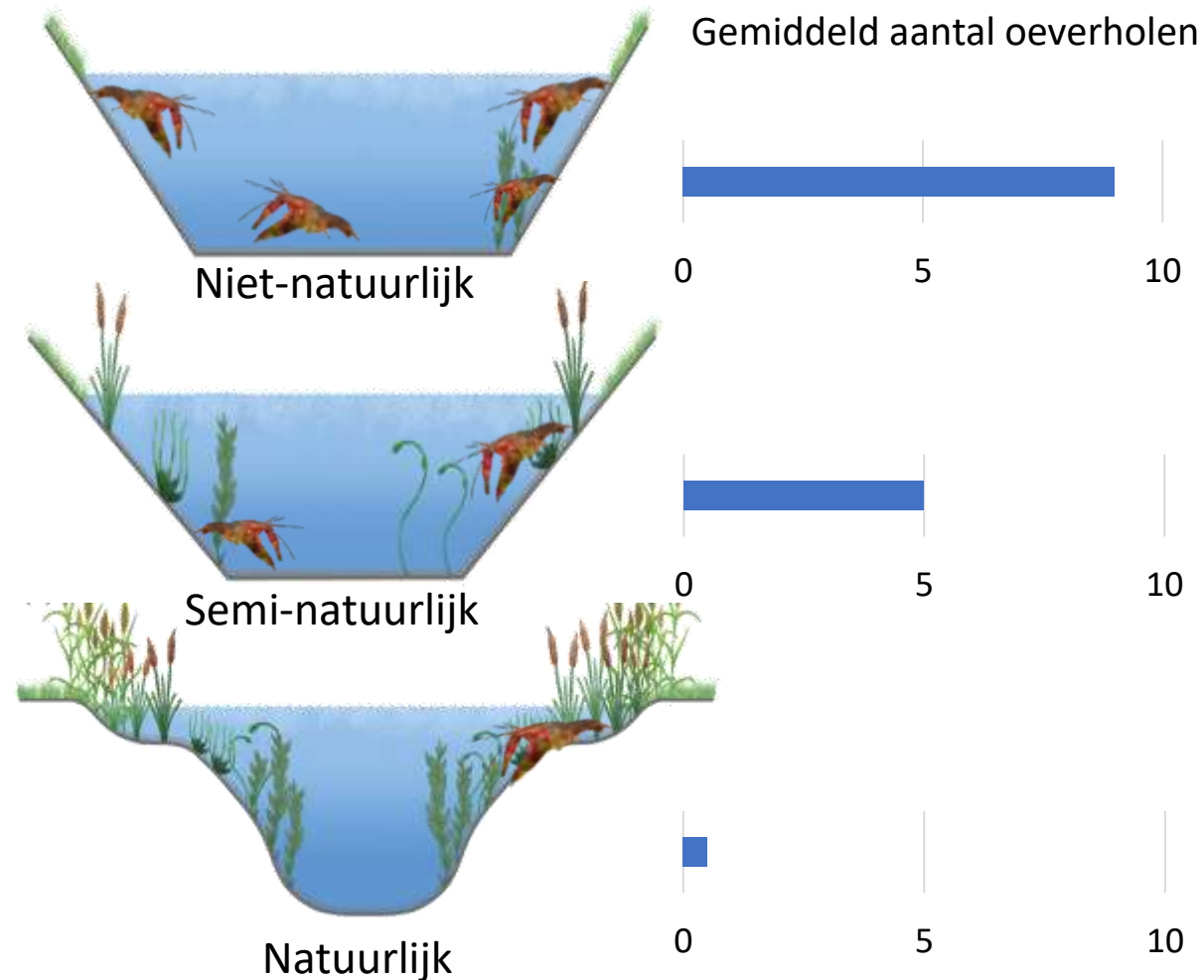
1. Verlagen van natuurlijke draagkracht; enerzijds draagkrachtverlaging vanuit het onnatuurlijke systeem, anderzijds door faciliteren hogere dichtheden van predatoren. Compatibel met KRW-doelstellingen
2. Ondersteund met aanvullende bevissing door beroepsvisserij, bestrijders van waterschappen

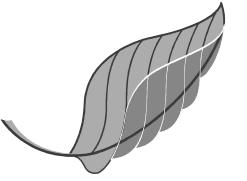
Foto: Paul van Hoof

Draagkrachtverlaging van ecosystemen via oevers?

Lemmers et al. (2022),
Ecological Engineering

Mogelijke oplossingen

- We weten heel veel nog niet!
  - Behalve dat het huidige beleid niet werkt

- Veel meer kennis over ecosysteemaanpak is nodig

- En beperk import van alle potentieel invasieve soorten

Bedankt voor uw aandacht

KNNV Veldgids
Verwacht: zomer 2027

